

Riksdagens protokoll

2003/04:8

Tisdagen den 30 september

Kl. 14.00 – 14.52

Protokoll
2003/04:8

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 22 och 23 september.

2 § Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Urban Ahlin* (s) avsagt sig uppdraget som ledamot i EU-nämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

3 § Anmälan om kompletteringsval till utrikesutskottet och försvarsutskottet

Andre vice talmannen meddelade att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp anmält Nils Oskar Nilsson som suppleant i utrikesutskottet och försvarsutskottet under Karin Enströms föräldraledighet.

Andre vice talmannen förklarade vald under tiden den 30 september 2003–18 juni 2004 till

suppleant i utrikesutskottet
Nils Oskar Nilsson (m)

suppleant i försvarsutskottet
Nils Oskar Nilsson (m)

4 § Anmälan om särskild företrädare för partigrupp

Andre vice talmannen meddelade att Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp enligt 1 kap. 5 § riksdagsordningen anmält *Helena Hillar Rosenqvist* som särskild företrädare för partigruppen samt *Mikael Johansson* som ersättare för Helena Hillar Rosenqvist.

5 § Ledighet, m.m.

Andre vice talmannen meddelade att *Lena Ek* (c) ansökt om föräldraledighet under tiden den 9 oktober–8 november.

Kammaren biföll denna ansökan.

Andre vice talmannen anmälde att *Staffan Danielsson* skulle tjänstgöra som ersättare för *Lena Ek*.

6 § Meddelande om frågestund

Andre vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 2 oktober kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Statsrådet Pär Nuder, näringsminister Leif Pagrotsky, socialminister Lars Engqvist, miljöminister Lena Sommestad och statsrådet Berit Andnor.

Svar på interpellationer

7 § Svar på interpellation 2003/04:2 om Sveriges Radios lokala kanaler

Anf. 1 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Ulf Sjösten har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att tillse att de nu självständiga lokala radiokanalerna inom Sveriges Radio kan leva upp till de krav som ställs på dem om produktion och sändning av lokala program.

Jag har vid ett tidigare tillfälle, i ett skriftligt frågesvar, svarat på samma fråga ställd av Ulf Sjösten. Vid det tillfället hänvisade jag till att Sveriges Radio är ett självständigt företag som självt väljer hur programverksamheten ska utformas och organiseras för att företaget ska kunna leva upp till de villkor som ställs i sändningstillstånd och anslagsvillkor. Då liksom nu vill jag betona att regeringen varken kan eller vill lägga sig i den löpande verksamheten eller uttala sig om planerade organisationsförändringar eller reformer.

I Sveriges Radios interntidning Radiotidningen nr 16 uppges att företagets ledning beslutat skjuta upp beslutet om en förändrad organisationsstruktur i P4. Anledningen till detta är att Sveriges Radio får en ny vd i början av nästa år.

Som jag tidigare påpekat så har Sveriges Radio att följa de villkor som finns i sändningstillstånd och anslagsvillkor. De ska givetvis bedriva verksamheten inom ramen för tillgängliga medel.

Anf. 2 ULF SJÖSTEN (m):

Fru talman! Den självständighet som i dag finns hos de lokala kanalerna underlättar och är kanske en förutsättning för att kanalerna ska kunna leva upp till de villkor som anges i det nu rådande sändningstillståndet. Dessa villkor anger bland annat att kanalerna ska sända nyheter,

sport och kulturprogram samt verka för folkbildning och kulturell mångfald med lokal prägel.

En regionalisering kan innebära att de enskilda stationernas handlingsfrihet minskar, med minskad lokal programproduktion som följd. En regionalisering synes också tillföra ytterligare led i den beslutsprocess som finns i dag.

Som Marita Ulvskog säger har jag tidigare ställt en skriftlig fråga. I det svar som jag fick den gången säger Marita Ulvskog att det i de anslagsvillkor som regeringen har meddelat Sveriges Radio för 2003 anges att SR för att kunna spegla olika delar av landet och uppnå mångfald ska ha en decentraliserad organisation med en sådan uppbyggnad att goda förutsättningar skapas för mångfald och självständigt beslutsfattande även på lokal nivå.

Jag har i min interpellation menat att just dessa villkor som finns i tillståndet är hotade. Därför återkommer jag i dag med denna interpellation, Marita Ulvskog.

I dag klarar sig Sveriges Radios lokala kanaler bra trots många gånger svåra förutsättningar med så kallat självkör, vilket innebär att personalen är mångsysslare. Man är ofta reporter, producent, programledare och tekniker i samma person. Det är ju en operativ fråga som Sveriges Radio själva råder över, vilket också påpekas av kulturministern i svar på den skriftliga fråga som jag tidigare avgav.

Men det har också funnits tankar på att i större utsträckning föra in riksproducerat material i de lokala kanalernas programtablåer. Det skulle innebära att utrymmet för sändning av lokalt producerat material försämrats drastiskt. Planer på att föra in riksproducerat material i de lokala kanalernas programtablåer skulle tydligt påverka den livskraft och självständighet som P4-översynen just syftar till. Det skulle innebära att de lokala lyssnarna skulle komma ännu längre ifrån de lokala kanalernas mikrofoner.

De förslag som har relaterats i interpellationen påverkar de lokala kanalernas rådighet att själva besluta om vad som ska produceras och sändas, utrymmet i etern nationellt och förändrar drastiskt innebörden av det uppdrag som regeringen har gett Sveriges Radio rörande de lokala kanalerna.

Det finns en operativ del i det här som uteslutande är Sveriges Radios styrelses och verkställande lednings ansvar. Men det finns också en del som direkt rör det givna övergripande uppdraget. Jag tycker inte att man bara kan hänvisa till Sveriges Radios internprocess. Min fråga till kulturministern blir: Innebär svaret att Sveriges Radio är helt fria att göra som de vill med de lokala kanalerna?

Anf. 3 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag tycker att lokalradions vara eller icke vara är en fråga för regeringen. Precis som Ulf Sjösten har nämnt har lokalradion en viktig roll när det gäller att leva upp till villkoren i sändningstillståndet. Det kan gälla skiftande intressen och förutsättningar hos landets befolkning. Det kan gälla folkbildning, men framför allt bör det lokalt producerade utbudet spegla områdets särprägel och egenart som det står i sändningstillståndet.

Prot. 2003/04:8
30 september

*Svar på
interpellationer*

Medierna har i dag en viktig roll som opinionsbildare. De har ett viktigt ansvar att förmedla nyheter på ett korrekt och riktigt sätt och ur olika synvinklar. Medierna har en viktig roll som kommunikationslänk mellan samhället och medborgarna.

Många människor känner i dag att de inte har möjlighet att påverka sin egen situation och att de inte kan påverka samhällsutvecklingen. Många saknar förtroende för politiker. Det har vi hört mycket den senaste tiden. Avståndet känns för stort. Detta avstånd måste bli mindre. Det tror jag alla här ställer upp på.

Medierna har en viktig roll i det arbetet, särskilt lokala medier. Lokala medier måste medverka till att skapa utrymme för en dialog mellan politiker och medborgare. Det finns brister i dag. En hel del måste göras för att det ska bli bättre. Man måste uppmärksamma det som ligger lyssnaren närmast hjärtat, det som händer i det egna närområdet och påverkar medborgarens vardag med dagis eller omhändertagande av gamla mamma. Medborgarna ska veta vad deras folkvalda sysslar med.

På många orter finns bara en lokal dagstidning. Att då minska det lokala utbudet av nyheter genom en regionalisering av den lokala radiokanalen kan vara ett hot mot demokratin. Det behövs konkurrens även inom medieområdet.

För att vi ska nå upp till det som jag inledde med, att medierna ska vara en kommunikationslänk mellan samhället och medborgaren och förbättra förtroendet för samhället och politikerna, måste det lokala nyhetsutbudet öka och inte minska.

Fru talman! En annan viktig funktion för lokalradion är den sociala. Lyssnare kan i olika program ringa till lokala programledare och i princip prata av sig. För många, kanske särskilt äldre lyssnare, utgör lokalradion en trygghet och närhet.

Dessutom är lokalradion viktig för närområdet när det gäller att presentera vad som händer och sker, evenemang, kulturutbud och så vidare.

Oavsett om regeringen anser att programförändringen är något man ska lägga sig i eller inte bör man i alla fall vara medveten om de konsekvenser det skulle medföra att lokalradiokanaler slås ihop och nyhetsutbudet inte blir lika nära medborgaren som i dag. Villkoren för sändningstillståndet kanske inte kommer att uppfyllas, och detta med respektive områdes särprägel kanske kommer att försämrats. Men framför allt tror jag inte att det bidrar till en bättre relation mellan samhälle och medborgare.

Anf. 4 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Vi har hört Ulf Sjösten beskriva problematiken. Jag har uppfattat att regeringen är ganska tydlig i vad som gäller kring sändningstillståndet. Jag har själv fått ett svar från kulturministern där hon skriver att det är oerhört viktigt med tillgänglighet och mångsidighet som tillgodoser alla intressen hos landets befolkning. Programutbudet ska också spegla hela landet. Regeringen meddelar att Sveriges Radio ska leva upp till de olika delarna av landet, öppna för en mångfald och ha en decentraliserad organisation med sådan utbyggnad att goda förutsättningar skapas för mångfald, självständighet och beslutsfattande också på den lokala nivån.

Jag tycker att det är oerhört tydligt vad kulturministern och regeringen avser med detta. En av mina frågor till kulturministern blir därför hur man tolkar det som sker ute i landet och den oro vi några stycken här i dag kanaliserar till ministern i ett antal frågor.

I somras var det ett antal sådana här samsändningar, till exempel i Västsverige, och nog känner sig folk kränkta när inte den lokala känndomen finns på redaktionerna. Man kan tycka att det är små exempel, men för den enskilde är det rätt tråkigt att två dagar i rad få höra, trots att man har skickat in ett vykort till lokalradion, att de inte vet vad orten eller platsen heter där man kommer ifrån. Det var en ganska stor ort i det här fallet, nämligen Tibro.

Man kan inte leva upp till det lilla och lokala. Den lokala förankringen försvinner i dessa tider.

Detta är ett litet exempel, men det finns andra tydliga exempel som visar sig alltmer. Vi förlorar till exempel den granskning av den lokala demokratin som är så oerhört viktig, inte minst för oss som vill leva upp till demokratins alla mål. Där är lokalradion ett oerhört viktigt instrument. Tappar man då den lokala delen, självständighetsdelen och mångfalden tycker jag att vi bör fundera över hur vi ska tolka dessa fina och bra ord och intentioner från regeringen och hur det verkligen ser ut i verkligheten.

Fru talman! Min första fråga handlade alltså om tolkningen av det som regeringen och ministern själva har uttryckt i detta. Min andra fundering är om inte kulturministern också kan dela den oro som vi några stycken här i dag kanalisera utifrån vad folk har yttrat sig och tyckt till om. Man känner att just särprägel och mångfalden i hela landet är oerhört viktig om vi ska ha en *public service*-lokalradio i framtiden.

Anf. 5 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Jag tycker att interpellanten och debattdeltagarna väldigt tydligt har visat hur sändningstillstånd och anslagsvillkor är formulerade när det gäller just mångfalden och särprägel i hela landet som är så viktiga för *public service*. Tappar *public service*-företagen de delarna av sitt uppdrag är de inte längre en radio och television i allmänhetens tjänst. Allmänheten bor ju inte bara i Storstockholmsregionen eller i de andra storstadsregionerna.

Efter att ha sagt detta måste jag dock säga att det naturligtvis vore väldigt farligt om regeringen, riksdagen eller kulturministern under en pågående tillståndsperiod gav sig in och började peka med hela handen och tala om exakt hur de sändande företagen, alltså *public service*-företagen, skulle agera och förhålla sig, om de fick ett finger i luften: Nu har ni inte skött er, utan nu måste ni faktiskt göra det här och det här.

Därför har vi skapat en ordning med en särskild granskningsnämnd som har i uppdrag att hela tiden på allmänhetens vägnar följa hur man tycker att *public service*-företagen lever upp till sändningstillstånd och anslagsvillkor. Det granskningsnämnden sedan redovisar till regeringen, till riksdagen och till allmänheten är ett väldigt viktigt underlag för regering och riksdag när det är dags att formulera anslagsvillkor och sändningstillstånd nästa gång.

Nu fungerar det så med *public service* att vi är halvvägs igenom den löpande perioden, så innan detta år är slut ska en ny *public service*-

utredning tillsätts – där alla riksdagens partier kommer att vara representerade – som ska ta fram tillstånd och villkor för nästkommande period för *public service*-företagen. Då finns den möjlighet som ni efterlyser att kanske göra ännu tydligare markeringar om man tycker att det finns en berättigad oro, om det är något som *public service*-företagen inte riktigt klarar av att hantera.

Då kanske man också måste se till att licensavgifterna höjs, att finansieringen blir så tillfredsställande att dessa företag faktiskt klarar att leva upp till ett uppdrag som kanske är ännu tydligare och mer krävande.

Där kommer vi in, vi som har det politiska uppdraget, i regeringen och i riksdagen, att sköta de här frågorna. Att däremot i det här läget börja ge oss in i *public service*-företagen och säga att nu blir det för mycket centralt producerat, nu blir det för lite lokalt, vi tycker inte att ni sköter ert uppdrag – det tror jag skulle vara absolut livsfarligt för trovärdigheten för *public service*. Lika viktigt som att spegla hela landet och att finnas decentraliserat, eller ännu viktigare skulle jag vilja säga, är *public service*-företagens integritet. Den skulle vi skada om vi trädde den för nära.

Anf. 6 ULF SJÖSTEN (m):

Fru talman! Kulturministern och jag har uppenbarligen olika uppfattningar om vad som uteslutande är ett ansvar för SR:s styrelse och verkställande ledning. Jag menar att risken är stor och ganska uppenbar att de förändringar som just nu diskuteras och kanske också pågår inom Sveriges Radio hotar själva kärnan i de uppdrag som är förbundna med de ekonomiska anslagen, nämligen att uppnå mångfald med en decentraliserad organisation och ha goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på lokal nivå.

Jag tog i mitt inledningsanförande upp detta med riksproducerat material och de diskussioner som finns inom Sveriges Radio om att föra in mer riksproducerat material i de lokala kanalernas tablåer. Min fråga i det här inlägget anknyter till detta. Om man nu för in mer riksproducerat material i de lokala kanalernas tablåer, känner kulturministern att det finns någon gräns för denna form av undanträngning innan själva uppdraget komprometteras?

Anf. 7 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag ska inte göra något längre inlägg utan jag håller med Ulf Sjösten. Det som pågår är oroande. Jag har också hört inläggen i den lokala radion där man hade regionaliserat och hade gemensamma program för ett större område. Där fanns inte närheten och särprägligheten, och man visste inte riktigt vad som hände.

Jag tycker att det är viktigt att vi har en debatt och att regeringen är medveten om vad det är som händer. Sedan kan jag förstå att det är svårt att exakt gå in och styra radion. Men jag tycker att man måste ta upp den här debatten med radion i vilket fall som helst.

Anf. 8 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Jag vill bara ge kulturministern en chans att fundera lite tydligare över den oro som speglar sig i våra anföranden. Det finns många som funderar över det lokala utbudet och hur det fortsatt ska se ut.

Jag har största respekt för att kulturministern sätter integriteten högre än målen i det här fallet. Men jag måste ändå be henne att fundera kring den förändring som sker under tiden någon annan process håller på att ske. Det vore konstigt, tycker jag, om inte kulturministern kunde dela den oro som de människor känner som upplever detta som en viktig del av sin vardag.

Prot. 2003/04:8
30 september

Svar på
interpellationer

Anf. 9 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Engagemanget för de lokala radio- och TV-sändningarna är oerhört starkt. Det är väl det som man kan säga att ni representerar i den här kammaren och som jag representerar i regeringen. Det är kolossalt viktigt att *public service*-företag är företag i allmänhetens tjänst, det vill säga att de skildrar en vardag och en verklighet som inte bara rör några få områden i Sverige utan faktiskt hela landet. Det är därför det också är så starkt formulerat som det är i anslagsvillkor och i sändningstillstånden.

På samma sätt är det en grundläggande princip i alla demokratier att *public service*-företag inte ska styras av politiskt tillsatta regeringar och riksdagar utan att det är andra styrkor som ska driva på. I första hand är det naturligtvis licensbetalarna eftersom det är de som betalar för utbudet. Jag tror att det finns en oerhörd känslighet för den debatt som förs utanför denna kammare, bland radiolyssnare och TV-tittare, just för att hålla fast vid det som är en viktig kärnfråga för *public service*, att finnas också i hela landet. Men att vi från politiskt håll, att jag som kulturminister när jag följer utvecklingen i diskussionen och inom företagen mycket nära skulle ge mig in och börja höta med fingret vore mycket allvarligt.

Däremot måste naturligtvis den *public service*-utredning som sannolikt kommer att börja arbeta i slutet av detta år fördjupa sig i dessa frågor och kanske komma tillbaka med ett tydligare förslag till skrivningar än de som finns i de nu gällande anslagsvillkoren och sändningstillstånden. Om det behövs vet vi dock ännu inte. Det finns ett förslag som nu har bordlagts inom Sveriges Radio. Det är väl den förändringen som är upphovet till Ulf Sjöstens fråga.

Men det är väldigt många om på vägen. Det är ett förslag som vi inte vet om det kommer att leda till några beslut och vi vet inte hur besluten i så fall kommer att se ut. Vi är inte riktigt säkra på vilka konsekvenser de kommer att få. Att i det läget ge sig in och göra någonting annat än att diskutera frågan i kammaren eller följa den diskussion som licensbetalarna och allmänheten för tror jag vore väldigt illa.

Mediedebatt, debatt om *public service*, om villkoren och om innehållet tycker jag att vi gärna skulle kunna ha lite oftare också bland oss som har politiska uppdrag. Men vi ska inte ta steget till att börja försöka styra dessa företag under den period de har fått sina tillstånd. Det tror jag skulle vara mycket farligt.

Anf. 10 ULF SJÖSTEN (m):

Fru talman! Den här processen pågår faktiskt just nu, enligt de uppgifter jag har fått i alla fall.

Jag tog tidigare upp frågan om riksproducerat material och ställde en fråga till kulturministern om just det. Men jag fick inget svar på just den frågan.

Jag tycker att vi visar respekt för SR:s integritet och ett ganska stort mått av känslighet också när vi kanaliserar den oro som väldigt många människor känner runtom i Sverige när det gäller Sveriges Radios lokala kanalers framtid. Det tycker jag.

Även om Sveriges Radio givetvis är ett självständigt företag med alla dess möjligheter och skyldigheter borde uppdragsgivaren i form av riksdag och regering kunna ha, och jag tycker också att man borde ha, en uppfattning i just den här frågan.

Fru talman! Mina avslutande frågor till kulturministern blir: Hur kommer kulturministern och regeringen explicit att följa upp och utvärdera den förändringsprocess som nu pågår inom Sveriges Radio? Kan det i något läge bli aktuellt att intervensera i den processen och i så fall under vilka omständigheter?

Anf. 11 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Jag kan återigen konstatera att Ulf Sjösten ställer hypotetiska frågor. Den fråga han inte fick ett exakt svar på löd så här: Om man för in mer riksproducerat material, var går då gränsen? Det är väldigt många om. Likadant med nästa fråga: Om den här utvecklingen fortsätter och går åt fel håll, kommer regeringen att intervensera?

Det kan inte fungera så i en demokrati där man vill ha kvar ett *public service*-företag som har en hög integritet, som inte förvandlas till statsradio och statstelevision. Det går inte för regeringar och riksdagar att ingripa. De tillfällen som finns är när man efter en process där riksdagens samtliga partier är involverade beslutar om sändningstillstånd och senare anslagsvillkor. Det är de tillfällen som finns. Och så bör det absolut fortsätta att vara.

Ett lokalt engagemang för en bra *public service* när det gäller det lokala innehållet är naturligtvis väldigt viktigt. Det ska vi understödja som politiker. Men vi ska inte ta oss rollen att agera styrelseordförande, vd eller något annat. Det vore fullständigt fel. När Moderata samlingspartiet beslutade att nominera Ove Joanson som ny styrelseordförande i Sveriges Radio tror jag att det var just den typen av överväganden man gjorde. Jag tror också att det är det som ligger bakom att riksdagen en gång beslutade att ha en särskild, helt separerad förvaltningsstiftelse som står för ägarskapet av *public service*-företagen, alltså icke regering eller riksdag.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2003/04:3 om reglerna om upplopp

Anf. 12 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Kalle Larsson har frågat mig om jag avser att initiera en översyn av reglerna om upplopp och våldsamt upplopp med anledning av den tid som nu förflutit sedan händelserna i Göteborg samt ett uttalande från justitieutskottet om en sådan översyn. Kalle Larsson har också frågat

mig om jag avser att ta initiativ till en översyn av polisutbildningen för att få mer av icke-våldsutbildning när det gäller hantering av demonstrationer och folkmassor i övrigt.

Låt mig inledningsvis säga att jag både under och efter oroligheterna i Göteborg vid flera tillfällen har haft anledning att utförligt kommentera våldsverkarnas beteende. Jag har då framhållit att det som inträffade var fullständigt oacceptabelt. Det finns anledning att även i detta sammanhang upprepa det.

Jag är medveten om att språket i straffbestämmelserna om upplopp och våldsamt upplopp kan anses vara ålderdomligt. Normalt sett görs en modernisering av språket i samband med att en straffbestämmelse ses över i sakligt hänseende. Så småningom kommer en sådan översyn att ske också av bestämmelserna om upplopp och våldsamt upplopp. Jag kan emellertid inte för dagen säga när denna kan komma att påbörjas. Som Kalle Larsson säkert vet arbetar vi med ett flertal omfattande straffrättsliga lagstiftningsprojekt inom Justitiedepartementet, och slutförandet av dessa projekt är en mycket prioriterad fråga för mig och regeringen.

Det är självklart viktigt att svensk polis har rätt utbildning och kompetens för att hantera allvarliga ordningsstörningar i samhället. Det handlar om att polisen måste ha förmågan att lugna ned stora folkmassor och inte starta situationer som kan leda till ökat våld. Men det handlar också om att polisen måste kunna ingripa mot stora folkmassor för att förhindra brott mot liv och hälsa och annan brottslighet.

Rikspolisstyrelsen bedriver för närvarande ett stort taktikprojekt – Nationell polistaktik – som bland annat syftar till att utveckla nya metoder och utbildning för att hantera demonstrationer och upplopp. I projektet ingår att ta fram riktlinjer för icke-konfrontation för att förebygga allvarliga ordningsstörningar.

Vid Polishögskolan sker för närvarande en översyn av den utbildning som studenterna får för att bland annat hantera demonstrationer och upplopp. Tanken är att studenterna ska få ytterligare kunskaper i massans psykologi och utökade kunskaper om olika rörelers verksamheter och ideologier för att få större möjligheter att lösa konflikter utan våld. Polishögskolan använder sig av föreläsare från Göteborgs och Linköpings universitet som bedrivit forskning kring händelserna i Göteborg. Vid Polishögskolan arbetar även en psykolog som följer den senaste utvecklingen inom området icke-konfrontation. Utöver nämnda åtgärder pågår ett projekt vid Polishögskolan som syftar till att ta fram en förbättrad utbildning för mental förberedelse och stresshantering.

Det pågår således ett aktivt arbete vid Rikspolisstyrelsen och polisutbildningen med att utveckla en ny polistaktik. Taktiken innebär väsentligt ökade kunskaper i hur polisen ska hantera demonstrationer utan att använda eller provocera fram onödigt våld. Jag ser för närvarande inget behov av ytterligare åtgärder utöver det arbete som redan pågår.

Anf. 13 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Jag tackar för svaret från justitieministern. Det är utmärkt att vi kan få en diskussion i det här skedet om reglerna om upplopp. De är inte bara till språket utan också till sin praktiska användning i landets domstolar i dag relativt ålderdomliga.

Prot. 2003/04:8
30 september

*Svar på
interpellationer*

Jag ska inleda med den senare delen av svaret, nämligen det som handlar om att man vid Polishögskolan i dag genomför en översyn av utbildningen. Det låter som en utmärkt verksamhet. Jag tror att just utökade kunskaper om olika rörelers verksamheter och ideologier, men inte minst möjligheten att kunna lösa konflikter utan våld, är något man behöver lära sig avsevärt mer av. Min följdfråga till justitieministern är på vilket sätt detta ska spridas till de poliser som är i aktiv tjänst i dag. Det är också de som behöver lära sig avsevärt mer än vad de visade prov på när det gäller händelserna i Göteborg.

Det nämndes i svaret från justitieministern att man bedriver ett stort taktikprojekt, Nationell polistaktik, som handlar om att kunna hantera demonstrationer och upplopp utan våld. Jag skulle gärna vilja att justitieministern tog chansen att berätta lite mer om vad innehållet i det taktikprojektet egentligen är.

Så går jag över till min huvudfråga. Den handlar om reglerna om upplopp. Det är inte bara en till språket utan också till sin praktiska tillämpning ålderdomlig lagstiftning. Även om man inte har tagit aktiv del i våldsanvändande mot person döms man till lika hårt straff enligt denna lagstiftning som om man har gjort det. Det är, enligt min uppfattning, ett tveksamt sätt att använda rättssäkerheten i lagstiftningen.

Nu säger justitieministern att en översyn av bestämmelserna om upplopp och våldsam upplopp ska ske så småningom. Samtidigt sägs det att det för närvarande inte finns behov av ytterligare åtgärder, det vill säga att vi får inget egentligt svar om när översynen egentligen kommer att ske.

Jag vill då påminna om att justitieutskottet för ett år sedan sade att utskottet kunde hålla med om att bestämmelserna om upplopp och våldsam upplopp inte är någon modern lagstiftning. Mot bakgrund av händelserna bland annat i samband med EU-toppmötet i Göteborg år 2001 utgick utskottet från att regeringen kommer att se över bestämmelserna och tillämpningen av dessa.

Hur länge anser justitieministern att vi ska vänta på att detta börjar beredas? Jag vill gärna veta om ett utskott utgår från att regeringen kommer att se över bestämmelserna. Är inte det att uppfatta som någonting som justitieministern åtminstone bör kunna redovisa en tidsplan för, det vill säga när ett arbete ska kunna komma i gång?

Anf. 14 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Fru talman! Jag vill också börja med att tacka Thomas Bodström för det svar han har lämnat på Kalle Larssons interpellation. Inte minst är jag glad över att ha fått redovisat för mig det arbete som pågår inom Polishögskolan. Jag instämmer i den fråga som tidigare lyftes fram om vad som ska göras med de poliser som är ute i tjänst i dag i detta hänseende. Jag vill också tacka Kalle Larsson som har valt att lyfta upp frågan i en interpellation.

Jag skulle vilja fokusera på frågan om lagstiftningen om upplopp och den delen av svaret där justitieministern konstaterade att språket i straffbestämmelserna om upplopp och våldsam upplopp ska anses vara ålderdomligt. Först vill jag säga att jag tror att det är mer än språket som är ålderdomligt. Jag tror att jag har fått medhåll från många av dem som är ute i debatten. Många forskare och kriminologer har funderat under den

tid som har förflutit sedan händelserna i Göteborg. Jag får definitivt medhåll av dem som har upplevt att de har hamnat i en rättsfälla efter händelserna i Göteborg. De har kunnat konstatera att de har fått mångdubbelt längre straff än andra som har blivit dömda för samma brott tidigare. De har sett hur politisk litteratur hemma i bokhyllan har använts av domstolar som argument för vilket straff som ska utdömas dem. Jag tror att de vill påpeka att det är mer än språket som har kommit att bli ålderdomligt i lagstiftningen om straffbestämmelser för upplopp som finns i dag.

I den debatt som har följt av Göteborg och i det uttalande som redovisas från justitieutskottet står det klart att dessa människor inte får resning eller en tydlig riktningsgivare att de till viss del har haft rätt i sin känsla, att de inte har blivit orätt men åtminstone orättvist behandlade i den rättsprocess som har varit. De har kunnat se att det finns en politisk process som handlar om att se över en lagstiftning som inte riktigt fungerar så som vi önskar att en lagstiftning ska fungera. De blir nog ganska besvikna när justitieministern efter justitieutskottets yttrande, efter det att det har förflutit en tid sedan Göteborgshändelserna, inte kan redovisa när en ny process för att få en ny lagstiftning med nya straffbestämmelser kan komma i gång. Det räcker inte med att säga att det här ska ses över så småningom. Många saker kan ses över så småningom. Men debatterna har rasat nu. Det har förflutit tillräckligt mycket tid, krutröken har lagt sig sedan Göteborgshändelserna. Nu är det dags i den politiska världen att dra de slutsatser som behövs också i det rättsliga hänseendet. Det behövs en tydlig tidsplan för när ett förslag till lagstiftning ska läggas på bordet.

Jag tycker inte att det är tillräckligt att hävda att flera andra projekt pågår inom Justitiedepartementet. Det är väl klart och bra att projekt pågår inom Justitiedepartementet. Konstigt vore om man inte sysslade med lagstiftningsarbete där. Men på grund av det kan man inte hänvisa till att det här lagstiftningsarbetet måste vänta. Man kan definitivt inte säga att det inte ens går att sätta upp en tidsplan. Den planeringen kan man åtminstone ha på Justitiedepartementet.

Anf. 15 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag ska säga exakt vad utskottet sade. Utskottet avstyrkte ett bifall till motionen. Utskottet var för närvarande inte berett att initiera ett lagstiftningsarbete.

Vi är överens om att lagen bör ses över. När jag säger att det är fråga om ett ålderdomligt språk innebär det inte att det är något oviktigt. I juridik är varje ord tekniskt av stor betydelse. Det handlar inte bara om något slags språklig kosmetika. Orden i en lagtext är oerhört viktiga. Jag vill understryka det. Det är därför det finns ett behov.

Jag ska naturligtvis inte i riksdagen göra några recensioner av de domar som har varit. Men det förtjänar att sägas att även justitierådet Magnusson har sagt att det vore kanske bra om det hade kommit ett pilotfall tidigare. Det kan vara värt att säga det. Men vi har självständiga domstolar, och då ska de svara för hur de har dömt i olika situationer. Det tror jag också att vi är överens om.

Jag vill inte lova saker här för att kunna ge ett bättre besked i den här interpellationsdebatten. Vi har ett nära samarbete, och jag vill inte lova

tidpunkter som jag inte hundraprocentigt säkert kan hålla. Det pågår ett omfattande arbete på Justitiedepartementet. Jag ska inte nämna allt. Det skulle ta alltför lång tid. Det som nu arbetas med under hårt tryck är sexualbrott, människohandel, rattfylleri, vapen, påföljdssystem och mycket annat. Vi vill inte avbryta det arbetet nu och göra andra saker. Det vore inte bra att arbeta på det sättet.

Men det här är någonting som är viktigt och som kommer att initieras, och det kommer att bli en översyn. Vilka konsekvenserna blir kan vi naturligtvis inte svara på här i dag – då börjar vi i fel ända. Jag föreslår att vi fortsätter diskussionen, även efter den här interpellationsdebatten. Vi har ju kontinuerliga möten mellan våra tre partier, och vi kan diskutera när det här kan tas upp. Då får man också bättre möjligheter att säga när detta kan påbörjas, i vilken form och på vilket sätt.

Anf. 16 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Jag vill återigen tacka för att vi har debatten, även om det kan tyckas lite tjatigt att göra det varje gång man kommer upp. Men det är utmärkt att vi har den, därför att jag tror att det här är den plats där vi bör kunna föra den här typen av samtal. Vi kan gott samarbeta i många andra sammanhang, och det gör vi mellan olika partier och i olika slutna sammanträdesrum. Men det här är den plats där vi öppet redovisar hur vi just nu ser på olika frågor. Det är också av den anledningen som det är angeläget att få höra mer av justitieministern i svaret på den här frågan.

Jag ställde två följdfrågor som ännu inte har besvarats. Det var först frågan om hur de polismän som i dag är i aktiv tjänst ska få tillgång till den nya delen av den utbildning som man i dag bedriver på Polishögskolan. Den andra frågan handlade om det nya projekt om polistaktik som man har på nationell nivå och hur det ser ut mera specifikt. Om det finns mer information om det vore det av intresse att få reda på det.

Det är bra, fru talman, att vi får besked om att språk är politiskt viktigt, att språk har betydelse för hur lagstiftningen uppfattas. Det är inte minst av den anledningen som det är oerhört angeläget att förändra denna lagstiftning. Det handlar inte bara om språk, som justitieministern själv medger, utan naturligtvis också om hur lagen ska uppfattas. Varje ord är viktigt.

Om vi då har en lagstiftning som vi är överens om kan anses ålderdomlig, är det väl oerhört angeläget att vi så skyndsamt som det över huvud taget är möjligt får en översyn, så att vi får en lagstiftning som är i överensstämmelse med hur vi anser att den ska vara formulerad och hur den ska kunna användas.

Det är av den anledningen som jag trots allt vidhåller min fråga: Finns det ingen möjlighet att säga någonting om när ett sådant arbete kan inledas? Jag vet att vårt parti kan inleda detta arbete i morgon. Jag vill gärna höra från fler närvarande i debatten om det är möjligt att vi redan i morgon dag sätter oss och funderar över hur vi kan se över denna ålderdomliga lagstiftning. Jag tror att det vore bra, så att det inte hänger på oss i andra partier om det dröjer utan att det i så fall är ett ansvar som justitieministern får ta på sina axlar.

Jag är medveten om att det pågår mycket lagstiftningsarbete och förberedelser för detta, och ingenting ska behöva ställas mot vartannat. Men i det ögonblick man säger att detta får vänta därför att det vi nu gör är

angeläget säger man också att den översyn vi diskuterar, av en ålderdomlig lagstiftning som används för att döma människor till avsevärt längre fängelsestraff än vad de förmodligen borde få, är mindre angelägen än det som i dag pågår. Det kan inte vara en rimlig uppfattning av läget.

Den här lagstiftningen är ju sådan att den i praktiken ger samma straff, eller likalydande straff, för olika handlingar. Om en person som befinner sig i utkanten av en folksamling kastar en sten på en obemannad polisbil är det en handling som är destruktiv och som förtjänar att förkastas – självfallet är det så. Men det är ändå en handling som är mindre allvarlig än om någon som befinner sig i händelsens mitt kastar en sten rakt på en polisman, som skadas. Det är en avsevärt mer allvarlig händelse. Man kan ju jämföra med en situation där någon misshandlar en person med kraftiga knytnävsslag i ansiktet och sparkar på en vägg tio meter ifrån den personen. Dessa saker behandlas ju i andra sammanhang som olika handlingar.

Det är det som är det allvarliga här, att man behandlar dessa handlingar inte utifrån deras faktiska värde utan snarare utifrån att de ingår just i en ålderdomlig lagstiftning.

Anf. 17 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Fru talman! Tack, Kalle Larsson, för inbjudan till att vi ska sätta oss ned och fortsätta det här på ett sätt som gör att vi kan få fram en ny lagstiftning och nya straffbestämmelser. Jag kommer gärna till det mötet, och jag tar gärna med vår ledamot i justitieutskottet. Jag vet, och vi har hört, att Kalle kan göra samma sak. Då hoppas jag att vi kan mötas på Justitiedepartementet för att få till en förhandling och få till förändringar av detta, kanske redan i morgon dag. Det blir intressant att höra vad justitieministern svarar på den inbjudan från Kalle Larsson.

Intressant var också vad som sades i justitieministerns förra inlägg, då han just konstaterade att om det är ett ålderdomligt språk i en lagstiftning kan det givetvis få effekter på de utfall som lagstiftningen ger, på de domar som delas ut genom den lagstiftningen.

Om man då konstaterar att ett ålderdomligt språk kan ge ålderdomliga utfall måste man väl som justitieminister vara beredd att kunna lämna en tidsplan för när den lagstiftningen ska förändras. Vi kan inte sitta i en situation där justitieministern öppet säger att lagstiftningen kan anses vara ålderdomlig och att det kan påverka utfallet men att han inte vet när den ska förändras. Jag vill åtminstone inte sitta i den situationen.

I mitt förra inlägg fokuserade jag på det som har hänt sedan Göteborg. Jag vill också lyfta det här till en annan nivå, den konstitutionella nivån. Jag tycker att det system vi har i Sverige i dag, med den skiljelinje som finns mellan riksdag och regering, kräver en oerhörd lyhördhet från regeringen mot vad riksdagen, riksdagens utskott och riksdagens majoritet säger. Riksdagens utskott har fäst uppmärksamheten på den här lagstiftningen och har sagt att här behöver göras förändringar. Då tycker jag att justitieministern ska vara man nog att kunna visa hur de förändringarna ska sättas i gång, när de ska sättas i gång och när man möjligen kan ha slutfört ett arbete.

Jag förstår att justitieministern som departementschef inte kan säga att man ska avbryta annat arbete för att sätta i gång det här. Men en tidsplan kan man väl sätta upp, och en planering kan man väl ha. De arbeten

som pågår nu når också ett slut – vi ska väl äntligen få en ny lagstiftning om till exempel sexualbrott. Då bör ett nytt arbete kunna sättas i gång för de tjänstemän som har jobbat med den lagstiftningen. Varför inte detta arbete? Varför inte en tidsplan, Thomas Bodström?

Anf. 18 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag ska börja med att svara på den fråga som jag missade att svara på förra gången, nämligen om taktikprojektet. Det är klart att de poliser som nu är aktiva inte kan göra om hela polisutbildningen. Däremot kommer naturligtvis mycket av det som man nu lär sig och de satsningar som vi i dag gör på polisen att sprida sig.

Det är också därför som det är viktigt med detta taktikprojekt, Nationell polistaktik, som bland annat syftar till att utveckla nya metoder och utbildning för att hantera demonstrationer och upplopp. I det projektet ingår att ta fram riktlinjer för icke-konfrontation för att förebygga allvarliga ordningsstörningar. Det är självklart att polisen måste ha utbildning och lära sig ändamålsenlig taktik för att hantera händelser i samband med demonstrationer när andra förebyggande åtgärder inte fungerar. Det är självklart att även poliser som nu är aktiva kommer att få utbildning i det här.

När det gäller såväl upplopp som våldsamt upplopp, som i Göteborg, finns det naturligtvis en svårighetsgrad. Det är också det som ger möjlighet till en praxis. Jag ska inte upprepa allt det, men ni vet lika väl som jag att man kan dömas till olika straff utifrån svårighetsgrad. Det fungerar så att rekvisiten finns i lagtexten, och sedan är det praxis som formas av självständiga domstolar, men som går bland annat på den svårighetsgrad som det kan finnas i det enskilda fallet. Som det också står i andra delar av rättegångsbalken ska alltid samtliga omständigheter i ett mål beaktas när påföljden ska bestämmas.

När det sedan gäller tidpunkten ska man inte ställa saker mot varandra – det blir alldeles fel. Visst kan vissa saker vara viktigare än andra, men det går inte att göra hur mycket som helst. Det finns många saker som jag tycker att vi skulle kunna arbeta med, men det går helt enkelt inte att göra det. Den dag som jag känner att det inte finns mer att göra undrar jag om jag ska fortsätta det här arbetet.

Det här är en sak som jag tycker är viktig, men jag vill inte stå här och säga tidpunkter som jag inte är säker på att kunna hålla. Visst skulle jag kunna spekulera i det och lägga ut riktlinjer, men jag har gjort det misstaget vid ett par tillfällen. Det kan hända saker som möjligtvis jag kan råda över, men också vid andra tillfällen saker som jag inte kan råda över. Det är komplicerade turer när det gäller lagstiftningen. Då är det dumt att stå och lova saker, eller att ens spekulera, när man inte vet säkert. Jag kan i dag inte veta säkert.

Som vi har sagt tidigare, och som utskottet har sagt, ska vi se över detta. Men varken jag eller utskottet är nu beredda att säga exakt när detta ska ske.

Det här är, som sagt var, en fråga som vi kommer att fortsätta att diskutera. Vi ska naturligtvis fullfölja det som utskottet säger. När vi vet det ska vi så fort som möjligt här i riksdagen, eller vid de kontakter som vi har, tala om exakt när det här ska kunna påbörjas.

Anf. 19 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Jag noterar förstås att justitieministern i dagsläget inte är beredd att diskutera en tidsplan men att han inte alls håller stängt för att vi kan sätta oss ned och i annan ordning fundera över detta. Jag kan därmed föra till kammarens protokoll att vårt parti skyndsamt kommer att ta kontakt med justitieministern och fundera över hur de tre partier som just nu står för majoriteten kan sätta sig ned och överväga när det är läge att se över den här lagstiftningen. Vi är nämligen helt övertygade om att detta bör göras skyndsamt.

Jag noterar också att de som deltar i debatten i dag är överens om att det språk som används, och därmed också innehållet, i den lagstiftning som vi diskuterar både när det gäller upplopp och våldsamt upplopp är ålderdomligt. Och om vi har en sådan lagstiftning har vi dessvärre inte en så bra process när lagstiftningen används runtom i landet. Jag menar att de händelser vi har sett i efterdyningarna efter Göteborg faktiskt har visat att denna lagstiftning är ålderdomlig och inte duger i det moderna samhälle som vi i dag lever i.

Jag vill avsluta med att tacka dem som har deltagit i debatten. Jag vill också ge en bok, en present, till justitieministern. Det är en bok som författaren Erik Wijk har skrivit. Den heter *Orätt – Rättsröten efter Göteborgshändelserna*. Det är en bok som jag hoppas att justitieministern har tillfälle att läsa. Jag tror att det vore nyttigt och att det vore en bra grund för vårt kommande gemensamma arbete med att se över denna ålderdomliga lagstiftning.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2003/04:FPM5 Riktlinjer för samexistens mellan odling av genmodifierade, konventionella och ekologiska grödor – meddelande från Europeiska kommissionen, till miljö- och jordbruksutskottet.

10 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Skrivelse
2003/04:14 till skatteutskottet

Framställning
2003/04:JO2 till konstitutionsutskottet

Prot. 2003/04:8
30 september

*Svar på
interpellationer*

11 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2003/04:2 Förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön

2003/04:4 Gemensamma utredningsgrupper för brottsutredningar

2003/04:5 Reformerade regler om värdesäkring av skadeståndslivräntor

2003/04:12 Sveriges antagande av rambeslut om åtgärder för att bekämpa sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi

Skrivelse

2003/04:8 Regeringens redogörelse för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag

12 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 29 september

2003/04:10 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Rättspsykiatri

2003/04:11 av *Ulf Sjösten* (m) till finansminister Bosse Ringholm

Tullverket som en del av rättsväsendet

den 30 september

2003/04:12 av *Roger Tiefensee* (c) till statsrådet Gunnar Lund

Valutaspekulation

2003/04:13 av *Torsten Lindström* (kd) till finansminister Bosse Ringholm

Tullverkets nedskärningar i Västerås

2003/04:14 av *Lars Leijonborg* (fp) till statsminister Göran Persson

Gymnasiepolitiken efter Västeråsmodellens avbrytande

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 oktober.

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 26 september

2003/04:31 av *Martin Andreasson* (fp) till statsminister Göran Persson

Förtroendet för utrikesministerämbetet

2003/04:32 av *Elina Linna* (v) till kulturminister Marita Ulvskog
Sverigefinländarnas arkiv

2003/04:33 av *Luciano Astudillo* (s) till statsrådet Jan O Karlsson
Stöd till NGO:er i Colombia

2003/04:34 av *Ulf Sjösten* (m) till utbildningsminister Thomas Östros
Kvalificerad yrkesutbildning (KY)

2003/04:35 av *Ingegerd Saarinen* (mp) till näringsminister Leif Pagrot-
sky

Vattenfall och brunkolen i Tyskland

2003/04:36 av *Ulf Sjösten* (m) till jordbruksminister Ann-Christin
Nykvist

Bluffakturor

2003/04:37 av *Owe Hellberg* (v) till statsminister Göran Persson
Svenska folkets inflytande på EU-konstitutionen

den 29 september

2003/04:38 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till miljöminister Lena
Sommestad

Utbyggnad av Väg 73

2003/04:39 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till statsminister Göran
Persson

Kampanjen Väg 73 – NU

2003/04:40 av *Gunnar Nordmark* (fp) till statsrådet Morgan Johansson
Konsumtionen av alkohol

2003/04:41 av *Ann-Kristine Johansson* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Vägverkets inställning till vägskytning

2003/04:42 av *Karin Svensson Smith* (v) till statsrådet Ulrica Messing
Alternativ till tunnel genom Hallandsås

2003/04:43 av *Maria Öberg* (s) till jordbruksminister Ann-Christin
Nykvist

Miljöfarligt tvättmedel

2003/04:44 av *Marie Nordén* (s) till finansminister Bosse Ringholm
Tullstationen i Gäddede

den 30 september

2003/04:45 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till statsrådet Lars-Erik
Lövdén

Kredit hos Riksgäldskontoret

Frågorna 31–37 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 30 september.

Frågorna 38–45 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 14 oktober.

Prot. 2003/04:8
30 september

14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 24 september

2003/04:9 av *Stefan Attefall* (kd) till statsrådet Hans Karlsson
Individuellt kompetenssparande

den 26 september

2002/03:1374 av *Helena Bargholtz* (fp) till statsrådet Ulrica Messing
Arbetsmiljö vid trafikolycksplatser

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 14 oktober.

15 § Kammaren åtskildes kl. 14.52.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Monica Gustafson

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Avsägelse.....	1
3 § Anmälan om kompletteringsval till utrikesutskottet och försvarsutskottet	1
4 § Anmälan om särskild företrädare för partigrupp	1
5 § Ledighet, m.m.....	2
6 § Meddelande om frågestund.....	2
7 § Svar på interpellation 2003/04:2 om Sveriges Radios lokala kanaler	2
Anf. 1 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	2
Anf. 2 ULF SJÖSTEN (m)	2
Anf. 3 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp).....	3
Anf. 4 CECILIA WIDEGREN (m)	4
Anf. 5 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	5
Anf. 6 ULF SJÖSTEN (m)	6
Anf. 7 ANNE-MARIE EKSTRÖM (fp).....	6
Anf. 8 CECILIA WIDEGREN (m)	6
Anf. 9 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	7
Anf. 10 ULF SJÖSTEN (m)	7
Anf. 11 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	8
8 § Svar på interpellation 2003/04:3 om reglerna om upplopp.....	8
Anf. 12 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	8
Anf. 13 KALLE LARSSON (v).....	9
Anf. 14 GUSTAV FRIDOLIN (mp)	10
Anf. 15 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	11
Anf. 16 KALLE LARSSON (v).....	12
Anf. 17 GUSTAV FRIDOLIN (mp)	13
Anf. 18 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	14
Anf. 19 KALLE LARSSON (v).....	15
9 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	15
10 § Hänvisning av ärenden till utskott	15
11 § Bordläggning.....	16
12 § Anmälan om interpellationer.....	16
13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	16
14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	18
15 § Kammaren åtskildes kl. 14.52.....	18